

هو العليم

کیفیت تأثیر اعمال و رفتار انسان در فضا و مکان

سلوک خانواده - طهران - جلسه ۲۸

بیانات

حضرت آیت الله حاج سید محمد محسن حسینی طهرانی
قدس الله سره

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَصَلَّى اللَّهُ عَلَي سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ
 وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَاللَّعْنَةُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ

اگر نظر شریف دوستان و رفقا باشد در مجالس گذشته راجع به کیفیت تأثیر اعمال در نفس و همین طور در فضا و مکان، خدمت دوستان يك مطالبی عرض شد و به نظر رسید که خب چون مطلب به اشاره گذشته بود باز جای صحبت داشت و سوالاتی که طبعا رفقا و دوستان می‌کردند و مسائلی که بود مخصوصا نسبت به مسائل روز، گفتم در این قضیه امروز مطالبی به نحو اشاره خدمت دوستان عرض کنم گرچه در جلسات عنوان بصری در آینده اگر خداوندتوفیق [بدهد] به این مسائل به طور مشروح خواهیم رسید و لزوم متابعت از این مسئله، به عنوان يك نقطه مهم و يك مطلب اساسی و غیر قابل تردید، انشاءالله در آن جا مطرح خواهد شد تا این که دوستان نسبت به زوایای قضیه اطلاع بیشتری پیدا کنند و مسائل خود را بر آن قسم انطباق بدهند.

مطلبی که باید امروز خدمت رفقا عرض کنم مسئله ارتباط مستقیم اعمال و رفتار با نفس و تأثیر اعمال و رفتار بر نفس است. راجع به این مطلب صحبت خیلی شده. بزرگان بسیار راجع به این قضیه صحبت کردند و به طور کلی از نقطه نظر واقع و حقیقت شرع پیامبران الهی و ادیان الهی بخصوص دین اسلام و مکتب حق و شریعت حقه، اصلا این مطلب، اساس تربیت و تزکیه و تشریع ادیان است و بدون این مسئله ادیان الهی دیگر اهمیت خود را از دست می‌دهند و نتیجه‌ای برای تربیت بشریت ندارند. مسئله مهمی که در احکام و بیان فتاوی ظاهر فقه و احکام ظاهری فقه مورد کم توجهی قرار گرفته است مسئله ارتباط بین حکم و عمل با نفس و تأثیر احکام و افعال بر نفس انسان است و این دیدگاه در فقه ظاهری طبعا مطرح نیست. در فقه ظاهر، مسئله برمیگردد به صحت و سقم و بطلان و صحت يك عمل براساس قواعد و مبانی که خب او در دست است که او عبارت است از قرآن و سنت و در بعضی از موارد هم استمداد از احکام عقلیه. فقط به همین مقدار در بیان احکام ظاهر اکتفا می‌شود و از این جا دیگر قدمی جلوتر گذاشته نمی‌شود و اگر از فقهی سوال شود که آیا این عمل و این فعل مباح و حلال، می‌تواند برای شخص ضرر معنوی داشته باشد یا نداشته باشد؟ می‌گوید من به این قضیه کاری ندارم از نقطه نظر ادله فکر و رأی من به صحت این حکم رسیده و من حکم به صحت می‌کنم و دیگر بیش از این من متصدی مسائل و افعال و کیفیت تأثیر آن و خصوصیات دیگری که دارد، جنبه‌های معنوی آن، کیفیت رشد و یا کیفیت تنزل و سقوط که به واسطه فعل انجام می‌گیرد، من به این مسائل کاری ندارم. طبعا اگر عملی از نظر ظاهر شرع برای مکلف حلال بود دیگر اثر تخریبی بر آن معنا ندارد. این آخرین جوابی است که يك فقیه می‌تواند به انسان بدهد.

ولی آیا مطلب به همین مقدار است؟ و آیا تکلیف در همین جا توقف می‌کند؟ و دیگر مسئولیتی وجود ندارد؟ واقعیتی دیگر وجود ندارد؟ این مطلب باید يك قدری بیشتر مورد توجه قرار بگیرد و او این است که دیدگاه و جایگاهی که از آن جایگاه احکام الهی برای بشر نزول پیدا می‌کند، در قالبهای مختلف، به واسطه بعثت پیغمبران، مشافهتا از کلام خود پیغمبر یا از کلام امام علیه السلام به دست انسان برسد یا به واسطه قرآن کریم و همین طور سایر ادیان الهی، کتب الهی بدون تحریف، مسائل به دست انسان برسد یا به واسطه الهامات صادق و منامات و رؤیاهای صادق که پشتوانه علمی و حجت شرعی داشته باشد، به این واسطه به دست انسان برسد یا به واسطه اتصال خود نفس فقیه و عالم به همان مصدر و به همان منبعی که این احکام از آن جا تراوش می‌کند.

امروزه در بعضی از مقالات من دیدم وقتی که راجع به اتفاقا افراد فاضلی هم این مطالب را می‌گویند ولی خب علی کل حال میزان علمی و سطح فکری آنها بیش از این مقدار اجازه پرواز و ترقی در مسائل بالاتر را طبعاً نداده است وقتی که راجع به علم امام علیه السلام سوال می‌شود و این که امام علیه السلام که خب بعد از پیامبر آمده و طبعاً شریعت با آمدن رسول خدا دیگر مختومه شده است دیگر امام چگونه می‌تواند آن احکام را بیان کند با این که يك امام دهها سال بعد از پیغمبر می‌آید و همین طور در زمان امام حسن عسگری علیه السلام که دویست و پنجاه سال و خرده‌ای از زمان رحلت رسول خدا گذشته و از زمان هجرت گذشته بود، چگونه امام يك همچنین مطالبی را بیان می‌کند؟ نهایت مسئله‌ای که در این جا بیان می‌کنند این است که پیامبر این علوم را برای آنها به ودیعت گذاشته و آنها کتابی داشتند دفتری داشتند لابد می‌رفتند در آن کتاب و دفتر نگاه می‌کردند و می‌آمدند و مطالب را می‌گفتند و در بعضی از اوقات هم عنایت الهی شامل می‌شده و آن معنا بر قلب آنها می‌آمده است. خب میزان فهم اینها از امام به همین مقدار است.

این گونه افراد غافل هستند که امام علیه السلام از نقطه نظر بیان احکام عین پیغمبر است و نه این که مشابه با او. عین به این معنا است که همان کیفیتی که رسول خدا به واسطه اتصال نفس او با منبع تشریع و منبع وحی، احکام را از آن منبع می‌گرفت و در نفس خود جایگزین می‌کرد و قرار می‌داد و بعد برای مردم تبلیغ می‌کرد، به همان کیفیت امام علیه السلام این عمل را انجام می‌دهد نه يك سر سوزن کم و نه يك سر سوزن با اختلاف، بدون هیچ گونه فرقی. منتهی فرق بین امام علیه السلام با پیامبر این است که امام علیه السلام در تحت شریعت پیغمبر این حرفها را می‌زند.

قبل از پیامبر اکرم شرایع مختلفی بود حضرت ابراهیم بود حضرت عیسی بود حضرت موسی بود حضرت نوح بود این پیامبران الهی هر کدام شریعت خاص به خودشان را داشتند و احکام متفاوت. روزه فرض کنید که در شریعت حضرت موسی با شریعت ما فرق می‌کرد. کیفیت نماز در شریعت آنها با شریعت ما اختلاف داشت حج در بعضی از آن شرایع نبود. در مسائل دیگر، کیفیت زکات بین آنها و بین ما اختلاف بود در کمیت آن اختلاف بود قبله در شریعت حضرت موسی و عیسی و اینها، بیت المقدس بود در شریعت ما يك مقداری بعد از رسالت پیامبر اکرم به سمت بیت المقدس بود و بعد در همین مسجد نوبلتین جبرئیل آمد و رسول خدا را به سمت کعبه برگرداند و اینها اختلافاتی است که خب در شریعتها وجود دارد و بر آن اساس، تفاوتهایی وجود دارد و مسئله خیلی تفاوت می‌کند.

آن نمازی که به سمت کعبه خوانده شود با نمازی که به سمت بیت المقدس خوانده می‌شود فرق می‌کند حالش فرق می‌کند حال و هوای آن فرق می‌کند رشد آن فرق می‌کند سعه آن فرق می‌کند قدرت و قوت نفوذش فرق می‌کند. مثل این که شما کعبه را در کنار بیت المقدس قرار بدهید و آن عظمت کعبه را چگونه در کنار يك همچنین مسجدی می‌یابید؟ کعبه کجا بیت المقدس کجا؟ تجلی گاه حضرت ابراهیم و جایگاه منادی توحید کجا و بیت المقدس که محل عبادت آن حضرت است کجا؟ نحوه تجلیات الهی در مکانها و در زمانها مختلف است و بر اساس اختلاف شدت و ضعف و قدرت و کمی و زیادی آن تجلی، تأثیر آن تجلی از نقطه نظر تأثیرش بر نفوس و کشاندن نفوس به سمت عالم قرب با بقیه جاها تفاوت می‌کند لذا شما اگر الان به سمت بیت المقدس نماز بخوانید نماز شما باطل است. نماز باطل است یعنی نه این که خدا این بیت المقدس را از درجه اعتبار ساقط کرده است، بیت المقدس ارزش دارد احترام دارد مکان مقدسی است و بسیار جایگاه نورانی است و ما امیدواریم که خداوند این امکنه را از دست صهاینه و یهود آزاد کند و مسلمین بتوانند در آنها شرکت کنند حتی مرحوم آقا در سفری که برای مکه مشرف شده بودند قبل از این که یهود بروند آن جا را بگیرند، من خیلی خردسال بودم در آن سفر حج واجب ایشان که من سنم در حدود شاید سه سالگی و اینها بود که ایشان از نجف مراجعت کرده بودند، در آن سفری که برای مکه به اتفاق مرحوم پدر بزرگمان و چند نفر دیگر از دوستانشان از رفقای مرحوم آقای انصاری و اینها رفته بودند از طریق عراق، از اردن هم مسیرشان افتاده بود يك حج تقریباً دو ماه

و نیم هم طول کشیده بود حج ایشان، مثل حالا نبود که حجها دوازده روز و چهارده روز است. دو ماه و خرده‌ای هم حج آنها طول کشیده بود و حدود چهار یا پنج روز هم در بیت المقدس بودند و خیلی تعریف می‌کردند از جاها و مکان نورانی آن امکنه و خب باید هم همین طور باشد. جایگاهی که انبیاء الهی آمدند و در آن جا عبادت کردند، یا الله گفتند و دم و نفسی داشتند و توحید را در آن جا تبلیغ می‌کردند این نمی‌شود بی تأثیر باشد ولی چرا نماز باطل است؟

بطلان نماز برای این است که با وجود آن عنایتی که پروردگار دارد نسبت به يك زمینه و وسیله عالی برای حرکت، دیگر جایی برای آن وسیله و زمینه و جایگاه پایین‌تر باقی نمی‌ماند و ما برای ترقی و رشد آمدیم. معنا ندارد انسان خدا را طلب کند و لکن آن وسیله را وسیله ضعیفی قرار دهد این یعنی چه؟ خدا می‌گوید وقتی که می‌خواهی به طرف من بیایی باید با قدرت بیایی با سعه بیشتری باید بیایی با ظرفیت بیشتری باید بیایی، من این سفره را برای تو آماده کردم این تجلی را برای تو تقرّب تو قرار دادم آن وقت ما برای خدا بگوییم نه! ما این تجلی را نمی‌خواهیم به همان يك درجه و دو درجه اکتفا می‌کنیم این دیگر تقرب معنا ندارد! دیگر در این جا اصلا اخلاص معنا ندارد قصد قربت دیگر در این جا معنا ندارد. از این باب است که توجه به بیت المقدس با وجود کعبه اشتباه است و موجب بطلان نماز است. خب ادیان الهی در این مسئله دارای اختلاف بودند ولی تمام آن ادیان الهی در این نقطه متفق هستند که اصل و اساس فعل و حرکت و عمل انسان برای رسیدن به باطن است. نظام شرع و نظام احکام برای رسیدن به باطن است عملی را که انسان انجام بدهد بدون تأثیر باطن، آن عمل لغو است آن عمل فایده‌ای ندارد. شما اگر يك نماز بخوانید در آن نماز سرتان را به این طرف بکنید به آن طرف بکنید در آن حدی که از زاویه صد و هشتاد درجه این طرف و آن طرف نباشد تبسم کنید با دست اشاره به این کنید هیچ اینها اشکال ندارد، رساله عملیه می‌گوید اینها درست است با دست اشاره کنید که آب بردار بیاور یا تلفن زنگ می‌زند به او می‌گویند که برو چیز کن، این نماز باطل نیست ولی این نماز به درد عمة آدم هم نمی‌خورد چه برسد به این که به درد ملائکه بخورد و به درد عوالم ربوبی بخورد! یا در رکوع و سجده فقط به همان مقداری که می‌گویند فقط سر را بگذارید سه تا سبحان الله بگویید بلند شوید و يك الله اکبر بگویید سریع بروید نماز چهار دقیقه‌ای خود را در بیست و هفت ثانیه به اتمام برسانید با ادا و اطوار و سایر خصوصیات که هیچ کدام از اینها مخل نماز نیست و نماز را باطل نمی‌کند و لکن وقتی که این نماز تمام می‌شود به جای این که از سقف بالا برود و به آسمان برسد قبل از بالارفتن به سر خود آن نمازگذار فرود می‌آید و می‌گویند این نماز مبارك خود شما باشد و قدرت ترقی ندارد! رساله عملیه می‌گوید این نماز درست است اشکال ندارد!

شما فردا همین نماز را بخوانید پس فردا همین را بخوانید همین طور به این کیفیت اشکال ندارد روزه بگیرد در کدام رساله عملیه نوشته شده است که غیبت کردن موجب بطلان روزه است؟ نه! شما غیبت کنید تهمت بزنید روزه بگیرید ولی به امکان فاسده و مفسده بروید روزه بگیرید ولی زبان خود را صبح تا شب به نامی و سخن چینی و پشت سر مؤمن صحبت کردن باز کنید هیچ اشکال ندارد روزه باطل نمی‌شود و از نقطه نظر حکم ظاهری قضا مترتب نیست لازم نیست شخص برود قضا انجام بدهد. روزه او هم درست است و هیچ اشکالی بر این مسئله مترتب نیست. به هر جا برود به هر جا می‌خواهد سرک بکشد! بله؟ به هر جا! کار حرام انجام بدهد، به نامحرم دست بزند روزه باطل نمی‌شود! فهمیدید چه می‌خواهم عرض کنم؟ دست زدن به نامحرم را از مفطرات روزه نشمرند. آن چه مفطر ظاهری روزه است آب خوردن است و دود غلیظ به حلق فرو کردن است و اخیرا هم که می‌گویند سیگار اشکال ندارد بسیار خب آن هم که راحت شد! یا سر زیر آب فرو کردن است و مفطراتی که هست. فرض کنید که انسان تعمداً موجب بطلان روزه شود، اینها مفطراتی است که برای روزه شمردند. اما در هیچ کدام از این مفطرات، غیبت کردن و تهمت زدن نیست دست به نامحرم زدن نیست دروغ گفتن نیست آن را که فقط گفتند سبّ بر خدا و رسول است دروغ به خدا و رسول است که انسان يك حکمی را به دروغ به

خدا ببندد، يك روايتی را از امام صادق نقل كند كه دروغ است، مطلبی را به خدا نسبت بدهد كه خب آن باطل می‌شود. ولی انسان بيايد دروغ بگوید صریحا بيايد دروغ بگوید روزه را باطل نمی‌کند. این روزه يك شاهی هم ارزش ندارد یعنی در روز قیامت وقتی كه بیایندنامه عمل را باز كنند يك روزه برای این نمی‌نویسند كه این روزه گرفته، نه تنها يك روزه نمی‌نویسند به تعداد هر دقیقه‌ای كه بر این روزگار گذشته است يك آتش جهنم در انتظار این خواهد بود! این است مسئله. اینها نیست. آن چه را كه در احكام الهی برای مردم بیان شده است فقط و فقط آن جنبه واقع و حقیقی او و آن جنبه روحانی او مدّ نظر است كه باید او را مورد توجه قرار داد البته برای رسیدن به آن جنبه روحانی، انسان باید حكم ظاهری را هم به نحو صحیح انجام بدهد، خب این اشكال ندارد، کسی منكر این مسئله نیست کسی منكر این مطلب نیست. لذا این دیدگاه است كه می‌آید و به افعال مكلفین جان می‌بخشدروح می‌بخشد. آن فعل را دارای حیات می‌كند دارای زندگی می‌كند آن فعل را سرزنده می‌كند انسان شمیم و رائحه حضور ملائك را در فعل خود احساس می‌كند. انسان نسیم و نفعه عالم قدس را بر وجود خود احساس می‌كند و لمس می‌كند، لمس می‌كند این مسئله را و آن حقیقت تقرب به پروردگار را در وجود خود می‌یابد. آن شخصی كه فقط به همین عمل ظاهر اكتفا می‌كند اگر به جای هفتاد سال هفتصد سال از عمر او بگذرد در همان مرتبه‌ای هست كه در هفت سالگی هفت سالگی كه خیلی مرتبه بالایی است فرض كنید كه در عالم شهوانی و اینها، بیست و بیست و پنج سالگی در همان مرتبه بوده است. هفتصد سال هم كه بر او بگذرد در همان مرتبه باقی می‌ماند. چرا؟ چون تمام اعمالی كه انجام داده باعث ترقی او نشده است باعث رشد او نشده است فكر او همان فكر است.

بنده این مطالب را كه عرض می‌كنم خودم تجربه كردم دارم خدمت شما عرض می‌كنم. با افراد در سن نود سالگی صحبت كردم با صاحب این مطالب، این افراد كه دارای این گونه افكار هستندو خودشان متصدی زمام دینی مردم بودند من درس نود سالگی صحبت كردم با آنها، هم مجلس بودم هم بحث بودم با آنها، از مطالب آنها وقتی كه سوال می‌كردم واقعا نمی‌دانستم كه بر احوال آنها بگريم یا بخندم؟ بر افكار آنها نمی‌دانستم خنده كنم یا گریه كنم؟ هشتاد سال از عمر گذشته هنوز به اندازه بیست سالگی نمی‌تواند حقیقت نماز را بفهمد! حقیقت قرب را بفهمد! حقیقت تقرب به حق را بفهمد! همان افكار همین طور آمده آمده تا رسیده به هشتاد سال، همان افكار آمده آمده، ترقی نكرده، محفوظات هی اضافه شده، مطالب هی تلمبار شده است، نوار هی، شما نوار يك ساعتی را شما به جای این كه يك ساعت است نیم ساعت در آن پر كنید باز نیم ساعت آن خالی است الان این نوارهایی كه دارد صدای ما و قیافه ما را دارد ضبط می‌كند و چه می‌كند، چقدر طول می‌كشد؟ چه فرقی می‌كند برای نوار كه چهل دقیقه ضبط كند یا صد و چهل دقیقه؟ برای او چه فرقی می‌كند؟ چه فرق می‌كند كه چهار دقیقه ضبط كند یا چهارصد دقیقه ضبط كند؟ چه فرق می‌كند؟ هیچ! به اندازه يك گرم هم به وزن آن اضافه نمی‌شود. هیچ همین طور می‌چرخد تا به آخر برسد تفاوتی ندارد. این هم همین طور است. نفس هی تلمبار می‌كند این این را گفت این این را گفت این این را كرد فلان كرد تمام شد بفرمایید، خداحافظ شما. مسئله همین است.

نه ترقی هست نه رشدی هست نه تجردی هست نه تهذیبی هست نه تبدل اخلاقی هست نه تغییر در رفتار و کرداری است كه منبعث از نفس قدسی باشد، از نفسی كه مقرب باشد. همان اخلاق و همان کردار، همان. همان تخیلات و همان تصورات. يك بنده خدایی بوده الان سانش حدود هشتاد بالاتر است الان هم در قید حیات است یکی از علمای بزرگان و اینها، در يك جایی است. اینکه عرض می‌كنم به خاطر مثال است این به واسطه يك تخیل و توهم، به دورغ نسبت به ما يك سوء ظنی پیدا كرده است، به دروغ، این تخیل پیداكرده است یکی به او گفته آقا فلانی پشت سر شما این را گفته است، به دروغ، اصلا روح من هم از این قضیه خبر ندارد الان حدود پانزده سال تقریبا می‌شود هر وقت من را در خیابان می‌بیند كه من دارم می‌روم، می‌رود از آن طرف می‌رود كه با ما برخورد نکند! خب این با يك

بچه پانزده ساله چه فرقی می‌کند؟ واقعا چه فرقی می‌کند؟ چه فرق می‌کند واقعا؟ چقدر این نماز در فکر تو تأثیر گذاشت؟ چقدر این روزه‌هایی که گرفتی؟ چقدر این صحبت‌هایی که کردی؟ چقدر این منبرهایی که رفتی؟ این کتابهایی که نوشتی چقدر تأثیر گذاشت؟ تو الان مثل يك بچه پانزده ساله، خب حالا من هر چه گفتم خب حالا مثل آدم بیا ردشو آدم رد می‌شود دیگر سلام نکن، سلام نکن، سلام کن يك جوابی يك عليكي يك چیزی مگر من تو را دعوت به منزل کردم؟ مگر من تو را دعوت به خودم کردم؟ مگر من تو را دعوت به بیعت با خودم کردم؟ چه کردیم؟ هیچی! التفات می‌کنید.

و از این مسائل شما در خانواده‌ها چقدر می‌بینید؟ چقدر از مسائل خانوادگی به همین قضایا مبتلا است؟ همه‌اش بر اساس تخیلات و توهمات، این آن را گفت، آن گفت بالای چشمت ابرو است این گفت فلان است نه اصلی دارد نه حسبی دارد نه! هیچی هیچی ندارد چرا؟ چون در ما تغییر پیدا نشده است. آن نمازی که خواندیم فقط يك الحمدلله رب العالمین گفتیم، به آن معنای الحمدلله رب العالمین توجه نکردیم فقط به ما گفتند ح را همچنین از حلقه‌ت بگو که حلقه‌ت درآید! همین! این نماز درست می‌شود، دیگر این که این الحمدلله رب العالمین چه معنایی دارد و تمام ستایشها باید منحصر به پروردگار قرار بگیرد و آن چه را که بر ما به نیکی بگذرد باید منتسب به او کنیم. الان که من دارم در این جا صحبت می‌کنم می‌گویید به به آقا چقدر خوب دارد حرف می‌زند! همین با این معنای الحمدلله رب العالمین منافات دارد. اگر من دارم خوب صحبت می‌کنم او دارد خوب صحبت می‌کند اگر من دارم خوب مطالب را به شما می‌گویم او دارد این مطالب را القا می‌کند اگر من آمدم و مطالبی را از بزرگان که درجایی نیست آمدم برای دوستان و رفقا می‌گویم توفیق از او آمده است، بله؟ توفیق از جای دیگر آمده است. معنای الحمدلله رب العالمین را اگر من بدانم آن وقت دیگر به خود می‌گیرم؟ آن وقت دیگر برای دیگران فخر می‌فروشم؟ آن وقت دیگر خود را ممتاز از بقیه می‌دانم؟ آن وقت دیگر بین خود و بین بقیه حجاب می‌اندازم؟ فاصله ایجاد می‌کنم؟ تمام این حرفها بخاطر جهل است. به خاطر توهمات است به خاطر خلاف واقعیت است. کتاب می‌نویسند، به به ببینید چقدر دارند از کتاب من تعریف می‌کنند! صحبت می‌کنم ببینید چه صحبتی می‌کنم شما بروید جای دیگر هم پیدا کنید! با کسی صحبت می‌کنم ببینید چقدر خوب صحبت می‌کنم مسائل نقل می‌کنم ببیند چقدر خوب دارد موشکافی و امثال ذلك! تمام اینها خیالات و توهمات است که به واسطه جهل ما است که ما آمديم آن چه را که مربوط به او است به خود بستیم و آن چه را که مربوط به ما است آمديم به او بستیم. خدا را خدای اهل حمد نمی‌دانیم و امثال ذلك. این الحمدلله را خوب ادا کن ولا الضالین را خوب بکش، چهار تا بایست و لا الضالین و چهار تا می‌شود چهارده تا عیب ندارد! اینها را خوب ادا کن الفاظ را خوب از مخرج ادا کنی مسئله تمام است. ولی نه! این طور نیست. مطلب به این کیفیت نیست. هشتاد سال گذشته است نماز خواندیم روزه گرفتیم قرآن خواندیم ولی همه اینها طوطی واری بوده، حقیقت نداشته، نخواستیم به خودمان برسیم نخواستیم به خودمان فکر کنیم نخواستیم به آن مطالبی که ماورای این قضیه است فکر کنیم لذا می‌بینیم افکارمان همین است. چند سال آمديم ولی باز در همان افکار داریم سیر می‌کنیم در همان نقشه و مسائل داریم حرکت می‌کنیم رشد نکردیم ترقی نکردیم این مال چیست؟ این مال این است که آن حقیقت و واقعیت مد نظر قرار نگرفته و فقط يك ظاهر آمده و جای خودش را به آن واقع آمده تبدیل کرده. این مقصود از احکام از شرایع اسلام است.

بنابر این هر عملی که در این عالم انجام می‌شود این عمل دارای يك ملکوت است آن ملکوت به دو قسم است از این جا به بعد دیگر رفقا توجه کنند آن مسئله‌ای که مورد نظر بنده است از این جا به طور خلاصه خیلی می‌خواهم سریع و خیلی به طور فشرده مطالب را عرض کنم ما دو مثال داریم بلکه سه مثال داریم، دو مثال داریم و يك ملکوت. مثال اول عبارت است از همان وضعیت خود صورت مادی ما، منتهی بدون شرایط ماده در عالم مثال. الان هر کدام ما در يك وضعیتی هستیم يك شکلی داریم يك قیافه‌ای داریم يك رفتاری داریم این رفتار ما را همه می‌بینند و مورد توجه است، مثل این که الان

شما دارید مرا می‌بیند با همین وضعیت، همین که شما دارید می‌بینید با همین قیافه و همین صورت، من يك مثالی دارم که کسی که مرا در خواب می‌بیند به این صورت می‌بینید به آن می‌گویند مثال اصغر. پس مثال اصغر صورت پردازی به عبارت دیگر صورت پردازی ظاهری فرد منتهی آن فرد در صورت پردازی جنبه مادی دارد در خیابان راه می‌رود در منزل راه می‌رود می‌نشیند می‌خوابد بلند می‌شود غذا می‌خورد، آن صورت پردازی بدون ماده در این عالم ماده نیست بلکه در عالم خاص خودش است که حالا راجع به آن هم دیگر صحبت نمی‌کنم، این صورت پردازی عینا همین کارها و همین اعمالی را که این بدن انجام می‌دهد آن صورت در آن عالم دارد انجام می‌دهد به نحوی که اگر يك شخص پرده از جلوی چشم او برداشته شود می‌بیند که این شخص الان دارد چه کار می‌کند، در منزلش الان لباسش را درآورده رفته تجدید وضو کرده آمده عبا انداخته دارد نماز می‌خواند چادر به سر کرده مشغول نماز شده، تمام این کارها را الان می‌بیند و همه را دارد مشاهده می‌کند در حالتی که چشمش نمی‌بیند فرسخها با هم فاصله دارند این چیست؟ این را می‌گویند مثال اصغر. این مثال اصغر همان کیفیت علیت صورت غیر مادی است در ماده [که] این بحثش در فلسفه و عرفان نظری شده و این خیلی مورد نظر ما نیست.

دوم، مثال دیگری داریم که او عبارت است از يك مرتبه و يك درجه بالاتر از این و آن عبارت است از صورتی که آن شخص به واسطه اعمالش و به واسطه کارهایش به آن صورت درمی‌آید آن صورت ممکن است صورت آدمی نباشد ممکن است آن صورت صورت حیوان باشد آن يك درجه عمیق تر از این است. حیوانات هم ممکن است حیوانات مختلف باشند صورت گرگ باشد صورت کلب باشد صورت سگ باشد صورت خنزیر باشد صورت مورچه باشد صورت کبوتر باشد صورت مار باشد. کسانی که تعلق به يك چیزی دارند دیدید گاهی اوقات در خواب خواب مار را می‌بینند؟ می‌گویند دیدیم ماری آمد در منزل ما و از این جا آمد و از آن جا رفت یا فرض کنید که دیدیم در گوشه منزل ما يك ماری چمبره زده و در کنار قرار گرفته است، این همان جنبه تعلق است که باید ببیند که تعلق به چه دارند که این باعث شده که يك همچنین قضیه اتفاق افتاده است البته این جنبه کلیت ندارد تصور نشود در همه جا ولی اغلب همین است. یکی از دوستان می‌گفت در زمان مرحوم آقا يك شب من در خواب دیدم که يك مار خیلی سبزی آمد رفت در پشت کتابخانه من و در آن جا قرار گرفت و من همین طور به او نگاه می‌کردم. رفتم مشاهد و خدمت مرحوم آقا رسیدم و ایشان يك خنده‌ای کردند و گفتند تعلقات است. نگفتند چی. بعد من به او گفتم، گفتم تو به علم خودت تعلق داری و به این کتابهایی که این جا تلمبار کردی پشت سر هم و به جای این که اینها دستی از تو بگیرند تو را دور کردند، به او تعلق داری و این مار هم همان جنبه تعلق بودن و آن خوش خط و خالی بودن به خاطر تنوع در این جنبه تعلق است. کسانی که به دنیا تعلق دارند به يك صورت درمی‌آیند. کسانی که اهل دروغ هستند آنها صورتهای مختلف [دارند]. کسانی که برای مردم نقشه کشی می‌کنند به صورت روباه، صورت برزخی آنها درمی‌آید کسانی که خیلی اهل شهوت و اینها هستند به صورت خنزیر آنها درمی‌آیند کسانی که اهل مکر و فریب هستند به همین صورها آنها درمی‌آیند کسانی که اهل ایداء و اذیت بر افراد دیگر هستند به صورت جانوارن و همین طور این مسئله است.

این قضیه يك پا بالاتر و يك پله بالاتر از آن مثال اصغر است. بر اساس این صورت است که ما می‌بینیم افراد دارای چهره‌های مختلف هستند. وقتی که يك فرد دارای بصیرت و يك ولی‌الهی به يك چهره نگاه می‌کند می‌فهمد که طرف چکار کرده است! تا می‌آید با او صحبت می‌کند جملات خوب ادا می‌کند عبارات قشنگ می‌آید ولی يك نگاه به او می‌کنم می‌فهمد که دارد حقه بازی می‌کند! این بخاطر آن صورت است. عبارت‌ها را دارد زیبا می‌گوید ولی خبر ندارد که صورتش صورت روباه است، خبر ندارد. این هم به او می‌خندد و تبسمی می‌کند که حالا عیب ندارد بگو بگو صورت صورت روباه است صورت صورت کلب است صورت صورت خنزیر است. این به خاطر چیست؟ به خاطر این است که

گرچه این دارد عبارت‌ها را زیبا می‌گوید و گرچه دارد با اطوار و اشکال مختلف زمینه سازی می‌کند ولی خبر ندارد که باطن خود را دیگر نمی‌تواند زمینه سازی کند باطن خود را دیگر نمی‌تواند تغییر بدهد آن باطنی که الان در نفاق قرار گرفته چطور می‌تواند لذا دارد آثار جمال تو در دیده‌هر مؤمن آیات جلال تو در سینه‌هر کافر.

مرحوم آقای حداد می‌فرمایند افراد می‌آیند پیش ما و شروع می‌کنند از ما تعریف کردن خیال می‌کنند ما خبر نداریم که دردل آنها چه می‌گذرد؟ می‌آیند مطلب را به يك نحو دیگر می‌گویند خبر ندارند. يك شخص مرحوم آقا در روح مجرد دارند دیگر آمده بود يك جور دیگر مطلب را بگوید ایشان فرمودند می‌خواهی چیزی را از من پنهان کنی در آسمان چهارم اگر باشد من می‌آورم کف دست تو می‌گذارم چه را می‌خواهی پنهان کنی؟ چه مطلب را می‌خواهی پنهان کنی؟

این مال چیست؟ این مال همین است. المؤمن ينظر بنور الله یعنی همین مؤمن به نور خدا نگاه می‌کند، به نور خدا نگاه می‌کند یعنی چه؟ ما نگاهی که می‌کنیم با نور چراغ است چراغ را که خاموش می‌کنند دیگر کسی کسی را نمی‌بیند گوش ما مطالبی را می‌شنود بر اساس آن شنیدن حکم می‌کند چه بسا حکم اشتباه است. الان در این دادگاه‌ها این احکامی که دارد صادر می‌شود خب آن قاضی بیچاره چه می‌داند که این شخصی که دارد شهادت می‌دهد به دروغ شهادت می‌دهد یا به صدق دارد شهادت می‌دهد؟ شخصی است ظاهر الصلاح اهل توجه اهل اعتماد محاسن دارد از بنده هم بیشتر، بلند می‌شود می‌آید در آن جا شهادت می‌دهد این هم می‌گوید این شخص بسیار خوب و موثق و حکم می‌کند در حالتی که سراپا دروغ بوده است و تهمت بوده و يك در هزار هم بویی از واقعیت در آن نبوده است، اشکال هم ندارد خب بالاخره انسان که مکلف به باطن نیست البته بایدانسان مواظب باشد خیلی باید مواظب باشد که به همین سادگی هر مسئولیتی را نپذیرد خیلی باید مواظب باشد مسأله خیلی مهم است. ولی مسئله همین است بالاخره بشر همین است بین راست و بین کذب نمی‌تواند فرق بگذارد. خیلی هنر داشته باشد مطلب را بیچاند قرآنی بیاورد شواهدی بیاورد مطلب را دو جور کند سه جور کند تا این که بداندمطلب چیست؟ اگر هم طرف زرنک باشد همان طوری که او می‌پېچاند او هم می‌پېچاند او را، با همدیگر می‌آیند جلو و آخر هم مطلب به جایی نمی‌رسد. ولی مؤمن نه تا می‌آید پیش او يك نگاه می‌کند می‌گوید برو پی کارت! اجازه بدهید صحبت کنم، برو پی کارت! اقا اجازه بدهید مطلب را شرح بدهم، برو آقا پی کارت! چرا؟ نگاه به صحبت کردن ندارد احتیاج به حرف زدن ندارد احتیاج به چیز دیگر ندارد چرا؟ تا نگاه می‌کند می‌بیند که آن صورت انسانی تبدیل به صورت روباه است روباه الان دارد با او تکلم می‌کند نه انسان، شغال دارد با او صحبت می‌کند نه انسان، گفتار دارد با او صحبت می‌کند نه يك انسان.

یکی از دوستان چندی پیش برای من تعریف می‌کرد. آمده بود پیش من و گفت که من قضیه مال دو یا سه یا چهار سال پیش بود فلان شخص را دیدم، در مکاشفه دیده بود، می‌گفت فلان شخص را دیدم در حالتی که اصلا او را ندیده بود، گفت شما همچنین فردی دارید؟ گفتم بله! چطور؟ گفت من يك همچنین شخصی را در مکاشفه دیدم و دیدم که او دارد به سمت کعبه حرکت می‌کند خیلی عجیب است ها به سمت کعبه دارد حرکت می‌کند یکدفعه مسیرش را تغییر داد، رفت و در برهوت یمن واقع شد. برهوت یمن کجاست؟ رفقا باید بدانند دیگر، در معادشناسی مرحوم آقا در آن جا در این زمینه صحبت کردند که ارواح کفار و مشرکین را در برهوت یمن می‌برند ارواح مؤمنین را در وادی السلام نجف می‌برند، جایگاه امیرالمؤمنین. دیدم دارد به سمت کعبه حرکت می‌کند یکدفعه تغییر داد مسیرش را و رفت در برهوت یمن. خیلی ناراحت شدم و دعا کردم، گفتم خدایا این رفیق ما است. اصلا ندیده بود يك همچنین شخصی را، از من سوال می‌کند شما يك همچنین کسی را دارید؟ می‌گفت يك همچنین مسئله‌ای را دیدم گفتم انشاءالله خیر است انشاءالله دعا کنید که خدا همه‌امور را اصلاح کند. قضیه چه بوده است؟ قضیه این بوده است که این يك نفر آدم خوب بسیار شخص منظم منزله، مسیر او چه؟ مسیر او سلوک به

طرف خدا و به سمت کعبه و به سمت توحید ولی در همان موقع که این را دیده بود از روز قبل يك اشتباهی کرده بود و يك خطایی مرتکب شده بود که قضیه او عوض شد! خدا با کسی رودربایستی ندارد خطا خطا است اشتباه اشتباه است بعد توبه می‌کند و استغفار می‌کند و بعد برمی‌گردد و دوباره برمی‌گردد به همان مسیر و کیفیت قبل. چرا این طور است؟ چون آن حقیقت عمل است که راه انسان را مشخص می‌کند. از این مطالب اینهایی که اهل ظاهر هستند که اطلاع ندارند خبر ندارند چه بسا مسخره می‌کند! آقا این حرفها چیست؟ خواب دیده و این حرفها چیست؟ آیا اینها هم خواب است؟ آیا اینها هم غیر واقعیت است یا نه؟ اینها همه واقعیت است حتی در زمان و در مکان هم مسئله این قدر تأثیر دارد زمان عوض می‌شود حال و هوای انسان عوض می‌شود مکان تغییر پیدا می‌کند. انسان در يك مکان کار خوب انجام بدهد آن مکان ملکوتش تغییر پیدا می‌کند انسان در يك مکان عمل حرام انجام بدهد ملکوت آن مکان تغییر پیدا می‌کند اصلاً ملکوت عوض می‌شود.

همین یکی دو هفته پیش بود یکی از دوستانی که با او همسفر بودیم در این سفر به عتبات، او تعریف می‌کرد می‌گفت چندی پیش بود در يك مجلسی بودیم مجلس غذایی بود طعمای بود رفتیم نشستیم. بعد سر سفره از این ماءالشعیرها آورده بودند ماءالشعیرهایی که در این جا هم درست می‌کنند ولی این خارجی بود و مال یکی از همین کشورهای خارجی بود و آنها گفته بودند که بدون چیز است و آورده بودند، در همین جا هم هست دیگر. می‌گفت تمام افرادی که در آن جا بودند همه خوردند هرچه کردم دیدم دستم نمی‌رود اصلاً خبر ندارم دوباره مشغول غذا می‌شدم دوباره میل پیدا می‌کردم تا می‌خواستم بخورم دست پیدا کنم یکدفعه می‌دیدم که انصرافی برای من پیدا شد به يك چیزی مشغول شدم، چند دفعه، آخر هم سفره را جمع کردند ما هم نخوردیم و نفهمیدیم این چه بود چرا یکدفعه میل می‌رفت و اشتیاق می‌رفت؟ می‌گفت شب خواب دیدم. می‌گفت دو نفر آمدند دست مرا گرفتند و گفتند می‌دانی چرا امروز نگذاشتیم او را بخوری؟ حالا بیا به تو نشان بدهیم. مرا بردند در آن کشور ظاهراً هلند بوده بردند در آن کارخانه‌ای که این را درست می‌کردند، من را بردند به من نشان دادند، می‌گفت کارگرها را همه را دیدم دستگاه‌ها را همه را دیدم گفتند این کارخانه در این قسمت شراب درست می‌کند و این شرابی که در این جا درست می‌کنند در این اثر ملکوتی می‌گذارد گرچه به ظاهر حلال است ولی این اثر گذاشته است لذا نگذاشتیم تو بخوری! ببینید! گرچه به ظاهر حلال است و نمی‌توان گفت حرام ولی چون در جایی درست می‌شود که در آن جا شراب دارد تهیه می‌شود، فعل حرام دارد در آن جا انجام می‌شود آن اثر سوء را در این خواهد گذاشت، منتهی نیست این صدقش حالا نمی‌گوییم بقیه چه بودند و اینها، خواست توضیح بیشتر بدهد گفتم نه فعلاً همین مقدار کفایت می‌کند حالا صدق این بیشتر بوده، حال این به يك کیفیتی بوده، عنایت خدا خواسته دستش را بگیرد متوجه کند و برای ما هم از این مسائل پیدا می‌شود، چه بسا برای افراد پیدا می‌شود.

این برای چیست؟ این برای تأثیر فعل است در ملکوت اعلای آن شیء خارجی، آن چیزی که در خارج دارد تأثیر دارد. این را برای چه گفتیم؟ سابق مرحوم آقا نسبت به شرکت در جلسات عمومی مخصوصاً در جلساتی که در آنها ممکن است افراد غیر ملتزم شرکت کنند فرض کنید که این تالارهایی که همه جور افراد می‌آیند این جاهایی که بالاخره معلوم نیست شرکت کنندگان چه افرادی هستند؟ چه کسانی هستند؟ در زمان مرحوم آقا ایشان افراد را از شرکت در این گونه موارد نهی می‌کردند البته ایشان با این بیان این مطلب را مطرح نمی‌کردند بلکه صحبت ایشان و استدلال ایشان بر این بود که در این گونه امکنه هیچ اعتمادی و اعتباری به این جایگاه‌ها نیست و طبعاً انسان دارای امنیت نیست علاوه بر او خب بالاخره جایگاهی است که انسان مجلسی دارد آن مجلس مجلس محترم است خب قبل از آن مجلسی در این جا بوده ممکن است مجلس خلافی باشد خب البته این در زمان سابق است الان که يك همچنین مسائلی نیست الان این جایگاه‌ها خب جنبه زنانه آن جدا است و مردانه هم جدا است و ظاهراً هم جلوگیری می‌کنند شدت به خرج می‌دهند و از این نقطه نظر می‌توانیم بگوییم که با

آن کیفیت و وضعیت زمان سابق و رژیم سابق تفاوت دارد و آن جنبه ها اثر می‌گذارد در روح و نفس و آن حالت ملکوتی و روحانی مجلس را به حالت ظلمانی و شیطانی تبدیل می‌کند. این آن [چیزی بود] که مرحوم آقا در زمان سابق برای این گونه مجالس تذکر می‌دادند.

البته امروزه خب يك همچنين جایگاه هایی که طبعاً اختلاط زن و مرد در این جایگاه ها نیست از این نقطه نظر خب مورد قبول و پسندیده است و لکن از نقطه نظر شرکت افراد این که آیا در این مجلس قبلی چه افرادی شرکت می‌کردند؟ با چه وضعی شرکت می‌کنند؟ این دیگر وظیفه دولت و حکومت نیست که فرض کنید که آن را که نماز می‌خواند راه بدهد آن کسی را که نماز نمی‌خواند نگه دارد، از کجا مثلاً؟ یا آن که فرض کنید که شخص بی حجاب است و غیر ملتزم اما خب به حسب ظاهر با يك حداقل حجاب قابل قبول حالا شرکت می‌کند بیايد منع کند، خب دولت که نمی‌تواند جلوی اینها را بگیرد. همه می‌توانند شرکت کنند در صورتی که حفظ ظاهر کنند و حفظ چیز کنند ولی صحبت در این است آیا آن اثر باز هست یا نیست؟ صحبت در آن است. از نقطه نظر ظاهر خب بسیار خب ممکن است ایرادی نداشته باشد این قضیه. ولی برای افرادی که اینها به دنبال مطلب هستند و راه آنها فرق می‌کند این مسئله با سایر افراد تفاوت دارد با سایر اشخاص فرق می‌کند. مسیر آنها با مسیر بقیه تفاوت می‌کند. اگر تفاوت نمی‌کرد خب در این جا نمی‌آمدند. اگر قرار بود همان نمازی که بقیه می‌خوانند شما هم همان نماز را بخوانید خب این جا نمی‌آمدید اگر قرار بر این است که همان روزه که بقیه می‌گیرند شما هم بگیرید خب این جا نمی‌آمدید اگر قرار بر این بود همان عملی که به ظاهر مباح است و صحیح، شما هم همان عمل را انجام بدهید خب بنابراین دیگر بین مکتب مرحوم آقا با بقیه چه تفاوتی داشت؟ هر دو يك مطلب را می‌گویند هر دو يك حرفی را می‌زنند. امروزه هم که داریم می‌بینیم هر روز يك چیزی دارد اضافه می‌شود هر هفته يك مطلب دیگر دارد اضافه می‌شود به طوری که برای افراد عادی دیگر جای تعجب است که چطور این مسائل به این نحوه دارد دگرگون می‌شود دیگر تفاوتی نمی‌کند.

پس بنابراین اگر ما به دنبال آن قضیه هستیم باید نسبت به این مسئله فکر کنیم. مطلبی را که در آن موقع مدّ نظر بود این مسئله بود ولی امروزه مطلب جدیدی که هست حتی از نقطه نظر ظاهری می‌بینیم مسئله دارای يك ابعاد خطرناکی شده است. گزارشهایی که به بنده می‌دهند واقعا مو را بر تن انسان راست می‌کند امروزه به ضرس قاطع می‌توان گفت رفقا این را بدانند که با توجه به وسایل جدیدی که در اختیار همه قرار گرفته مخصوصاً این تلفنهای موبایل و اینها، دیگر امنیت از مجالس عمومی به کل رخت بر بسته است و دیگر هیچ کس در مجلس عمومی احساس امنیت نمی‌تواند بکند. با وجود این که افراد مریض و بیمار همیشه بودند و در همه جایی هم خواهند بود. در بسیاری از همین مجالس عمومی به من گفتند خیلی از افراد غریبه آمدند و وارد شدند و حالا صرف نظر از این که در جای دیگر، این را باید خود دوستان دیگر برای آن فکری کنند. من در زمان مرحوم آقا مطلبی را که داشتم این بود که می‌گفتم آن چه را که يك معلم اخلاق و مربی در احکام و در تربیت نفوس، در هر دو جنبه، برای افراد بیان می‌کند در مقام ارشاد است یعنی مسئله را بیان می‌کند خصوصیات را توضیح می‌دهد و اختیار در انتخاب را به عهده خود فرد می‌گذارد که به هر نحوی مسئله انجام بشود.

الان هم مطلب بنده به همین کیفیت است در آن چه که مربوط می‌شود به این اماکن عمومی، خود بنده در بسیاری از این موارد شرکت نمی‌کنم و شرکت نکردن نه بخاطر مسائل ایمنی بالاخره ما مرد هستیم حالا در يك مجلس مردانه خب این مسائل مطرح نیست. عدم شرکت من به خاطر همان جنبه‌ای است که خدمت رفقا عرض کردم و آن تأثیر بسیار بدی است که احساس می‌شود. من در يك مجلسی بود چندی پیش، حدود چند ماه پیش بود شرکت کردم در یکی از این مجالس به محض این که وارد شدم دیدم اصلاً نمی‌توانم، در همان کنار قبل از این که وارد مجلس بشوم صندلی آوردند نشستم، آمدند پیش من يك چند دقیقه و بعد عذرخواهی کردم گفتم حال من مناسب نیست و از مجلس خارج شدم. در يك مجلس رفتم ده دقیقه نشستم دیدم بیشتر نمی‌توانم. در يك مجلس رفتم تا دم منزل رفتم در یکی از همین

خیابانهای بالا بود تا دم منزل رفتم و از دم منزل برگشتم التفات می‌کنید! چرا؟ چون ما خودمان را نمی‌توانیم گول بزنیم! چند روز مگر از عمر ما باقی مانده؟ چرا خودمان را فریب بدهیم؟ چرا سر خودمان را کلاه بگذاریم؟ چه ضرورتی دارد که ما سم را به دست خود نوش جان کنیم؟ چه ضرورتی دارد که ما با دست خود دشنه بر شکم خود فرو کنیم؟ چه ضرورتی دارد که خود را از پرتگاه به پایین پرتاب بکنیم؟ چه ضرورتی دارد؟ به کجا برمی‌خورد؟ چرا باید انسان کاری انجام بدهد که تمام کارهای چهل و هشتاد و صد روز گذشته او همه بر باد برود با يك جلسه و دوباره برگردد سر جای اول؟ هان؟ مطلب این است.

یکی از دوستان بود چندی پیش دعوت کرد گفت آقا مجلس فلان داریم در آن جا، گفتم بنده عذر می‌خواهم من نمی‌توانم شرکت کنم و کاری دارم و فلان. آن هم مطلب را گرفت و فهمید. در جلسه‌ای که برای مخدرات، خانمها در قم صحبت کردیم شاید چند جلسه باشد لابد رفقا و دوستان شنیدند صحبت من در آن جا این بود که انسان و مؤمن و سالک باید خودش مواظب باشد و در يك وضعیتی خودش را قرار بدهد که در آن وضعیت مورد رضای پروردگار است نه این که هی بیایند به او بگویند آقا این کار را بکن آن کار را بکن خودش باید در يك حالتی باشد که خدای نکرده افراد بیمار و مریض نتوانند سوء استفاده کنند خودش باید! آقا ما فلان جا نرویم چه کنیم؟ هر کاری می‌خواهید بکنید خودتان را از پشت بام بیاندازید پایین! من چه کنم؟ آقا فرض کنید که فلان جا برای ورزش است خب نکنید اگر اینجا نکنیم چه کنیم؟ خب بنده چه کنم؟ من معلم ورزش که نیستم بیایم بگویم آقا این جا خودتان را حلق آویز کنید! نه! آن چه را که هست، واقعیت را بنده می‌گویم بر اساس ذهن قاصر خود می‌آیم توضیح می‌دهم تطبیق این بر کیفیت رفتار و کیفیت اعمال دیگر وظیفه بنده نیست، آن دیگر خودش است. چه کنیم؟ خب بفرمایید بروید! دیگر ارتباط به من ندارد! اما اگر من توضیح ندادم و شخص بر اساس به قول مرحوم آقا می‌فرمودند ما در این جا يك حرف می‌زنیم جای دیگر حرف ما صد و هشتاد درجه تغییر پیدا می‌کند حالا چیزی را که ما می‌گوییم در بعضی از جاها می‌بینیم اشتباه و به يك نحو دیگر دارد تفسیر می‌شود وای به حال آن زمانی که اصلاً راجع به آن مسئله صحبت نکنیم می‌گویند همین که آقا صحبت نکرد یعنی اشکال ندارد دیگر، درست است. بعد هم ممکن است به انواع مسائل انسان بیفتد و مجوزش را هم و مجوزش را هم

يك بنده خدایی بود آمده بود از من سوال کرده بود که آقا ما از فلان شهر به فلان شهر نقل مکان بکنیم؟ من گفتم خودتان می‌دانید. رفته بود به عیالش گفته بود اقا فرمودند که هیچ اشکال ندارد و بلند شو برویم. آمده بود و به هزار بدبختی افتاده بود زنش يك روز آمده بود که آقا شما چرا؟ گفتم من کی گفتم شما بفرمایید و بروید این حرفها؟ گفتم خودتان می‌دانید. آیا معنای خودتان می‌دانید این است؟ آیا در فرهنگ فارسی شما معنای خودتان می‌دانید این را معنا می‌کنید که بفرمایید تشریف بیاورید؟ یعنی اختیار با خود شما است و این مسئله ارتباطی به بنده ندارد این معنایش است. اینی که من الان عرض می‌کنم این است. وضعیت موقعیت خصوصیت این قضیه، اهتمامی که انسان باید نسبت به این مطالب داشته باشد اهمیتی که دارد آن هدفی را که دارد پیگیری می‌کند مقصدی را که در نظر دارد، آیا با این شرایط می‌خواند یا نمی‌خواند؟ این است. می‌خواند انجام بدهد نمی‌خواند آن دیگر مسئله دیگری است. من دیگر در این جا نباید بگویم که حالا که فرض کنید در يك همچنین وضعیتی مشکل پیش آمده حالا شما بروید چه کاری انجام بدهید، این دیگر وظیفه من نیست. فقط وظیفه بنده این است که اگر چیزی به نظر قاصر خودم می‌رسد برای رشد و تعالی و پیروی از سنت بزرگان و پا گذاشتن در جای پای بزرگان، خدای نکرده به رفقا خیانت نکنم امانت را رعایت کنم مطلب را به رفقا برسانم دیگر بقیه بر عهده خود رفقا است. چطور این که خود مرحوم آقا در زمان حیات خودشان گفتند که وظیفه ما گفتن است و ما حق مطلب را ادا کردیم و اینک بر عهده رفقا است که پیگیری کنند و به مقصد برسند و این مطالب را بگیرند و برسند.

امروز هم من هم همین مطلب را می‌گویم. مسئله کیفیت اختلاف در مجالس عمومی آن مطلبی است به جای خود، هر کسی خودش می‌داند و خودش می‌تواند در خود توان تطبیق را بیابد. يك کسی از دوستان تلفن کرده بود به قم، چند ماه پیش بود حدود هفت یا هشت ماه پیش بود، که ما این مشکل خانوادگی را داریم گفتیم شما این کار را نمی‌توانید بکنید بعد رفته بود آن کار را کرده بود و بعد به يك مشکل دیگر افتاده بود زار و گریه و فلان، آقا شما به ما گفتید! گفتیم می‌خواستی تلفن نکنی و کسی که تلفن می‌کند و از من سوال می‌کند من که نمی‌توانم خلاف بگویم، تو که نمی‌توانی خودت را با پاسخ من تطبیق بدهی خب تلفن نکن، به هر کیفیتی که خودت می‌دانی به همان کیفیت برو عمل کن تا این که از يك مشکل در مشکل دیگر قرار نگیری و در عین حال این طور هم شده که شده، مگر آسمان به زمین آمده؟ فلانی از خانه گذاشته رفته بیرون، رفته که رفته، برود اصلاً نمی‌خواهد برگردد، حرفها چیست؟ شما به خاطر مسائل دینی و شرعی که نمی‌توانید کوتاه بیاورید! نمی‌تواند انسان بخاطر مسائل حلال و حرام با مردم معامله و بازی کند و حکم خدا را به بازی بگیرد. کسی نمی‌تواند خودش را تطبیق بدهد برود مشکل خودش را حل کند هر کسی به آن توانی که دارد استطاعتی که دارد قدرتی که دارد به همان بیندیشد و به همان مقدار جلو برود. راهی را که من خدمت رفقا عرض می‌کنم همین است غیر از این چیزی نمی‌دانم و در روز قیامت هم فقط به همین من می‌توانم پاسخگو باشم نه به چیز دیگر. اما این که فرد می‌تواند خود را با آن چه را که گفته می‌شود تطبیق بدهد یا تطبیق ندهد آن دیگر بسته به شرایط خود او دارد البته مطالب در زمینه های مختلف صحبت می‌شود حتی الامکان سعی می‌شود مطلبی فروگذار نشود تا جایی که مسئله جمع باشد و رعایت همه جوانب بشود.

این قضیه‌ای که فعلاً خدمت رفقا می‌خواهم عرض کنم بالاتر از این است و او این است که حتی از نقطه نظر ظاهر دیگر امنیت وجود ندارد مسئله اصلاً به مسائل روحی کاری ندارد به آن قضایای معنوی کاری ندارد. امروزه با وسایل جدیدی که در اختیار همه قرار گرفته است و زمینه فساد در همه وجود دارد و افراد ناباب و مریض در همه جا می‌توانند نفوذ کنند و در همه جا می‌توانند سوءاستفاده [کنند] دیگر ما نمی‌توانیم به هر کیفیتی و با هر لباسی و با هر وضعی در مجالس عمومی حضور پیدا کنیم. باید مراقب باشیم، به وضعیت خود به موقعیت خود اطمینان داشته باشیم امنیت برای ما محفوظ باشد و محیط برای ما محیط محروم‌های باشد محفوظی باشد افراد اگر در جایی هستند همه شناخته شده باشند و اگر انسان احساس ناامنی می‌کند خود را ببوشاند و خود را محفوظ نگه دارد تا این که زمینه برای سوء استفاده از مفسدین و آنهایی که فی قلوبهم مرض است زمینه برای این افراد فراهم نشود.

خب دیگر صحبت به درازا کشید و من هم چون [قم] نبودم و از آن سفری که مشرف شدیم تا الان موفق به زیارت قم و حضرت معصومه نشدم لذا سوالاتی که مربوط به رفقا بود آن [را] در اختیار ندارم که پاسخگوی آن سوالات باشم. انشاءالله امیدوارم که در مجلس بعدی آن سوالات را جواب بدهیم و تا حدودی نسبت به آن مسائل و گذشته ها يك تکراری شود.

علی کل حال مطلب خیلی مهم است و خیلی باید روی این زمینه فکر کرد و دقت کرد کلام و ذکر در صورتی اثر دارد که پشتوانه او رضای پروردگار و نیت خالص باشد و اگر نباشد اثر ندارد. بخاطر همین است که مرحوم آقا و بزرگان توصیه می‌کردند صحبت با افراد را دقت کنید با هر کسی صحبت نکنید و با هر کسی دل ندهید این ارتباطی که برقرار می‌شود این ارتباط بین دو نفر تأثیر می‌گذارد در این ارتباط. من خدمت شما عرض کردم يك نفر از اشخاص بود، از اشخاص مخالف بامرحوم آقا، من در همان زمانی که در ابتدا در قم مشغول تحصیل بودم سنم حدود بیست سال، بیست و یکی دو سه سال بود. يك وقت وقتی که از حرم برمی‌گشتم این شخص را در پیاده رو می‌بینم و همین قدر می‌ایسته و سلام می‌کند و من جواب می‌دهم و می‌گوید حال شما چطور است؟ انشاءالله موفق باشید و خداحافظ شما. تا يك هفته به کل حالت روحانیت از من رفت که رفت که نماز شده بود نماز عادی، صحبت شده بود صحبت عادی، دیگر در دل خود نور احساس نمی‌کردم، دیگر در دل خود روحانیت نمی‌دیدم، دیگر

پایم به حرم حضرت معصومه کشیده نمی‌شد! نمی‌شد! چقدر این مؤثر است! این قدر رفتیم عجز و التماس و راز و نیاز و غلط کردیم بابا! اگر سلام بکند می‌گذاریم فرار و از آن طرف می‌رویم، دیگر از بین بردند و درست کردند خودشان. این قدر مسئله مهم است. يك سلام! يك سلام کردن! حالا ما چه کسی بودیم؟ ما هم پسر آقا مگر نبودیم؟ این را به انسان نشان می‌دهند که خدا با کسی شوخی ندارد، با هیچ کس شوخی ندارد. حساب حساب است درست است غلط هم غلط است.

وقتی انسان می‌بیند که صحبت با فلان کس برای او مضر است چرا باید صحبت کند؟ خب چه مرضی دارد که صحبت می‌کند؟ وقتی انسان احساس می‌کند فلان کس به او تلفن می‌زند حال او گرفته می‌شود خب برای چه تلفن را برمی‌دارد؟ این تلفن هم شده باعث بدبختی همه! باعث بیچارگی همه! باعث اتلاف وقت همه! خوش به حال همان قدما که اصلاً تلفن نداشتند. مرحوم آقا وقتی که داشتند احمدیه منزل بزرگ چیز را می‌ساختند آن برق کشی که آمده بود داشت من خیلی كوچك بودم تقریباً حدود پنج یا شش سالم بود تمام این قضایا یادم است برق‌کشی می‌کرد آمد سیم تلفن بگذارد [مرحوم آقا] گفت من سیم تلفن نمی‌خواهم! گفت آقا تلفن! گفت نه من اصلاً تلفن نمی‌خواهم، ما در این خانه تلفن نمی‌خواهیم. گفت حالا آقا ما سیمش را بگذاریم شما تلفن نکش! گفت اصلاً سیم آن را نمی‌خواهم در خانه باشد که يك وقتی هوس باشد! البته خب بعداً ضرورت اقتضا کرد و به همان حد لزوم و اینها. ولی این قدر مسئله مهم است. ما با دست خودمان داریم سعادت خودمان را از بین می‌بریم با دست خودمان داریم سمّ به بدن خودمان وارد می‌کنیم این سم از گوش وارد می‌شود از چشم وارد می‌شود از تخیلات وارد می‌شود از زبان وارد می‌شود همین طور سم داریم وارد بدن خود می‌کنیم بعد هم می‌گوییم نرسیدیم نرسیدیم! کجا؟ چه شد؟ فلان شد! ره چنان رو که ره‌راون رفتند.

ره‌راوان رفتند و راه را نشان دادند راه آنها با راهی که دیگران نشان می‌دهند فرق دارد و مسیر آنها فرق دارد هر کسی می‌خواهد این طرف و هر کسی می‌خواهد آن طرف، این دیگر اختیار به دست خود ما است.

امیدواریم که خداوند انشاءالله توفیق عنایت کند [و] چشم ما را باز کند گوش ما را باز کند فهم ما را باز کند و قلب ما را روشن کند و توفیق بدهد به آن چه را که بزرگان گفتند ما عامل باشیم انشاءالله.

اللهم صل علی محمد و آل محمد